

SSU sak 11/2024 Kapasitet og pasientforløp - utskrivningsklare pasienter

Saksbehandler: Monika Sæthre / Julie Tangen
Avkl. Sekr. TKK/KED
Dato dok: 20.03.2024
Møtedato: 10.04.2024
Vår ref: 13/2024

Vedlegg

[Helsedirektoratet: Utskrivningsklare pasienter – utvikling og variasjon i spesialisthelsetjenesten og forløp etter utskrivning 2024](#)

[Meld.St. 9 \(2023-2024\): Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027- vår felles helsetjeneste](#)

[NOU 2023:9 Generalistkommunesystemet Likt ansvar – ulike forutsetninger](#)

[Helse Nord RHF: Tiltak for å sikre bærekraft - delrapport 5: "Tid for samordning" 2023](#)

Innstilling til konsensus:

Innstilling til konsensus fremmes i møte

Bakgrunn

Nordlandssykehuset har lokalsykehusfunksjon for de 20 kommunene i Lofoten, Vesterålen og Salten. 13 av kommunene har færre enn 5000 innbyggere hvor 7 av disse har under 2000 innbyggere. Kommunene og Nordlandssykehuset har en felles utfordring som følger av mangel på helsepersonell allerede i dag og den demografiske utviklingen for regionen i årene fremover. Potensielle områder for å styrke samhandling vil være mellom de kommunale helse- og omsorgstjenestene og spesialisthelsetjenesten for å bidra til bedre bruk av de samlede personellressursene. Rekrutterings- og samhandlingsbudsjetter er lansert som et insentiv for å støtte et slikt samarbeid og det er forventninger til at helsefelleskapene tar tak i dette. Tilgang til disse midlene vil kreve enighet mellom sykehus og kommuner om hvordan midlene skal brukes. Strategisk samarbeidsutvalg bør derfor se på muligheter og tiltak som kan løse den felles utfordringen med mangel på helsepersonell og utskrivningsklare pasienter i sykehus.

Innledning

Fra 2015 til 2023 er økningen i antall utskrivningsklare døgn 130 %. For 2023 var tallet 3409 utskrivningsklare døgn til Nordlandssykehusets opptakskommuner for somatikk og 764 for psykiatri. Under 8 % av pasientene som blir liggende utskrivningsklare genererer 44 % av disse døgnene. Kommunene i helsefelleskapet betalte samlet over 20 millioner for utskrivningsklare døgn i 2023. Alle tall er justert for innsigelser fra kommunene.

Utfordringer for innbyggere og pasienter

Når kapasiteten i spesialisthelsetjenesten utfordres med høyt pasientbelegg i tillegg til høyt belegg med utskrivningsklare pasienter vil det samlede spesialisthelsetjenestetilbudet til innbyggerne i en region bli redusert. Pasientene som blir liggende utskrivningsklare i sykehus får et dårligere tilbud enn de potensielt kunne fått i kommunene fordi de befinner seg på feil omsorgsnivå i forhold til hva deres helsetilstand krever. Resultatet er lite effektiv bruk av de samlede ressursene i helse- og omsorgstjenestene i regionen og totalt sett et dårligere helsetilbud til innbyggerne enn potensialet tilsier.

Utfordringer for Nordlandssykehuset

For sykehusene medfører høyt pasientbelegg økt behov for innleie av personell fra vikarbyrå og økt overtidbruk av personell med spesialistkompetanse for å skape et forsvarlig tilbud til en pasientgruppe som i hovedsak har behov for en annen type kompetanse. Utsettelse av planlagt aktivitet på grunn av fulle sengeposter påvirker spesialisthelsetjenestens kapasitet til å ta imot nye pasienter. Sykehusene har økende tilfang av pasienter og generelt et høyere pasientbelegg også ut over utskrivningsklare pasienter, som forventes å øke i omfang i årene fremover.

Utfordringer for kommunene

Fra et kommunalt perspektiv kan det være flere mulige årsaker til problematikk med utskrivningsklare pasienter. Utfordringene er noe ulike for kommunene, men en fellesnevner er kapasitet og presisjon på hvilke pasienter som skal innlegges i sykehus, og til hvilket tilbud de skal skrives ut.

Kommunene og Nordlandssykehuset vil kunne planlegge for å benytte de samlede helsepersonellressursene på en bedre måte i årene fremover. Med utgangspunkt i dagens situasjon, framskrivningsdata for regionen og planlegging av gode pasientforløp bør fokuset være tiltak som bidrar til å sikre at pasienter får et tilbud på beste effektive omsorgsnivå (BEON-prinsippet). Tilgang på rekrutterings- og samhandlingsmidler skaper nye rammer for å kunne tenke nytt, prøve ut nye organiseringsformer, arbeidsformer og tjenestemodeller som sikrer gode pasientforløp og hensiktsmessig ressursbruk. Dette bør være grunnlaget for det videre arbeidet.

I møtet vil det bli lagt til rette for dialog om tiltak knyttet til mangel på helsepersonell og utskrivningsklare pasienter som det bør jobbes videre med for å utløse rekrutterings- og samhandlingsmidler.